

FRUMUȘEȚE

O celebrare a evoluției

William Spring

Traducere din limba engleză de Maria Fiera

Editura Paralela 45

Scumpei mele Katia, pentru tot, și lui Neil, pentru sprijinul și încrederea sa nemăsurată.
W.S.

Redactare: Viorel Zaicu
Corectură: Gabriela Grigorescu, Mihaela Cosma
Tehnoredactare & DTP copertă: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SPRING, WILLIAM

Frumusețe : o celebrare a evoluției / William Spring ;

trad. din lb. engleză de Maria Fiera. –

Pitești : Paralela 45, 2025

ISBN 978-973-47-4278-3

I. Fiera, Maria (trad.)

59

Original edition published in English under the title of:

Beautiful: A Celebration of Evolution

William Spring

Text and illustration copyright © 2024 by William Spring

Design copyright © 2024 by Big Picture Press

First published in the UK by BIG PICTURE PRESS

Copyright © Editura Paralela 45, 2025

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,

iar conținutul este protejat de legislația privind

dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

Cuprins

Minunata noastră lume	6	Hipopotamul	60
Abumarkubul	8	Ibisul	62
Ai-ai	10	Jerboa pitic cu trei degete	64
Babirusa din Sulawesi de Nord	12	Lemurul zburător de Sunda	66
Bibilica	14	Liliacul pătat	68
Bizonul american	16	Maimuța-păianjen	70
Broasca râioasă	18	Maimuța Saki cu față albă	72
Broasca-țestoasă gigantică de Aldabra	20	Mistrețul	74
Calamarul-vampir	22	Mreana aurie „cioc-de-rață”	76
Cameleonul	24	Narvalul	78
Cașalotul	26	Nautilul perlat	80
Cazuarul sudic	28	Ornitorincul	82
Căluțul-de-mare pigmeu	30	Pangolinul indian	84
Cămila	32	Pasărea-rinocer	86
Cârțița europeană	34	Peștele cu colți	88
Cerbul roșu scoțian	36	Peștele-lună	90
Condorul andin	38	Rinocerul de Sumatra	92
Cosașul-de-copac	40	Saiga	94
Crabul-potcoavă	42	Sconcsul	96
Crocodilul de apă sărată	44	Șobolanul-cârțiță golaș	98
Elefantul indian	46	Tapirusul indian	100
Fluturile frunză-de-stejar portocaliu	48	Tatuul „zână roz”	102
Fossa	50	Țiparul electric	104
Furnicarul gigant	52	Vulpea cu urechi de liliac	106
Galera portugheză	54	Glosar	108
Girafa vest-africană	56	Despre artist	110
Hiena pătată	58		

Minunata noastră lume

Natura și bucuria de a o prețui sunt cele mai mari daruri care le-au fost oferite oamenilor, de la cea mai mică insectă și de la cel mai mic grăunte de polen, până la cel mai mare mamifer și la cel mai semeț arbore.

Mult prea des, punem multor animale din lumea noastră eticheta de „urâte”. Acest mod de a gândi trece cu vederea complexitatea naturii și rolul esențial jucat de fiecare viețuitoare în echilibrul fragil al ecosistemului nostru. Mai mult, această mentalitate nu ia în considerare procesul evolutiv și modul în care fiecare animal în parte s-a adaptat mediului său.

Fiecare ființă vie de pe planetă este rezultatul evoluției prin selecție naturală. Asta înseamnă că animalele evoluează în timp pentru a se adapta la mediul în care trăiesc și pentru a supraviețui. Pe măsură ce ființele vii se reproduc, uneori un animal se va naște cu o mutație, ceea ce constituie o foarte mică schimbare a materialului său genetic. Această mutație ar putea fi folositoare pentru animal, ajutându-l să supraviețuiască, situație în care respectivul animal va avea o șansă mai mare să se înmulțească și să le transmită aceeași trăsătură utilă și urmașilor. Peste generații, această mică schimbare poate deveni mai pronunțată și mai folositoare pentru animal.

Un bun exemplu este evoluția ochiului. Imaginați-vă, în negura timpurilor, un animal fără ochi. Totuși, această vietate s-a născut cu o mutație: are celule faciale sensibile la lumină și întuneric. Când se apropie un prădător și aruncă o umbră spre el, animalul nostru detectează schimbarea de lumină și se îndepărtează, salvându-și viața. Din moment ce a supraviețuit, se poate înmulți. Urmașii săi moștenesc aceste celule, care îi ajută și pe ei să supraviețuiască. Procesul continuă până când, într-un final, întreaga specie poate detecta lumina. Celulele sensibile la lumină își vor schimba treptat poziția, ajungând să fie așezate mai jos în stratul de piele, formând o cavitate care ajută la focalizarea luminii, ceea ce îi oferă animalului o și mai mare capacitate de a detecta schimbările. În timp, aceste cavități se dezvoltă, devenind mai adânci și mai bine încadrate. O membrană ce acoperă cavitatea formează un cristal și așa mai departe, până când animalul are doi ochi foarte bine dezvoltați.

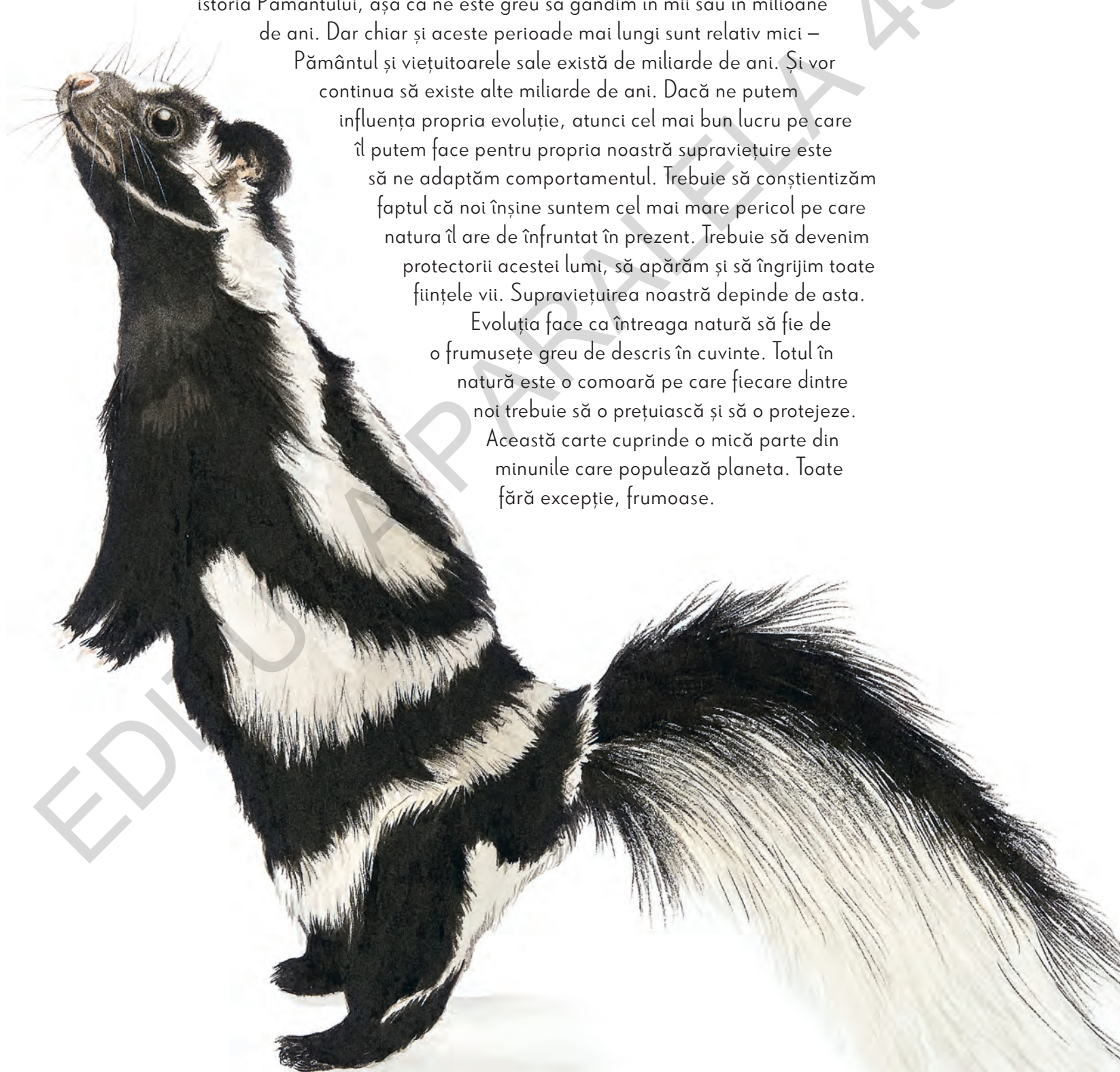
Acest proces de dezvoltare a unor mici schimbări de-a lungul unor lungi perioade de timp se aplică fiecărui aspect al ființelor vii, de la cea mai mică amibă, formată dintr-o singură celulă, și până la cel mai mare animal de pe planetă – balena albastră. Înfațișarea unui animal și felul în care a evoluat sunt, în linii mari, rezultatele adaptării pentru a supraviețui. Ele îl ajută să se hrănească, să se ferească de prădători și să se înmulțească.

Adevărul, ca și ideea care sper că este ilustrată în această carte, este că, în natură, cuvântul „urât” pur și simplu nu se aplică. Toate vietățile s-au adaptat la mediu prin modalități unice și adesea curioase. Bacteriile, copacii, balenele, noi doi și tot ce mai este viu în ziua de azi ne tragem dintr-un strămoș comun, care a trăit acum

câteva miliarde de ani. Este un neîntrerupt lanț de supraviețuire. Să distrugi un animal din cauza felului în care arată, din cauza fricii sau (așa cum se întâmplă mai des) pur și simplu pentru că deranjează înseamnă să distrugi rezultatul final a miliarde de ani de evoluție.

Oamenii gândesc pe termen scurt. Viețile noastre dăinuie doar o părticică din istoria Pământului, așa că ne este greu să gândim în mii sau în milioane de ani. Dar chiar și aceste perioade mai lungi sunt relativ mici – Pământul și viețuitoarele sale există de miliarde de ani. Și vor continua să existe alte miliarde de ani. Dacă ne putem influența propria evoluție, atunci cel mai bun lucru pe care îl putem face pentru propria noastră supraviețuire este să ne adaptăm comportamentul. Trebuie să conștientizăm faptul că noi înșine suntem cel mai mare pericol pe care natura îl are de înfruntat în prezent. Trebuie să devenim protectorii acestei lumi, să apărăm și să îngrijim toate ființele vii. Supraviețuirea noastră depinde de asta.

Evoluția face ca întreaga natură să fie de o frumusețe greu de descris în cuvinte. Totul în natură este o comoară pe care fiecare dintre noi trebuie să o prețuiască și să o protejeze. Această carte cuprinde o mică parte din minunile care populează planeta. Toate fără excepție, frumoase.

Abumarkubul

*L*a prima vedere, abumarkubul te-ar putea face cu ușurință să crezi că ai în față un dinozaur.

Din anumite puncte de vedere, înfățișarea preistorică a abumarkubului derivă din faptul că aceste păsări sunt strâns înrudite cu dinozaurii. În linii mari, dinozaurii din grupul teropodelor, din care făcea parte și *Tyrannosaurus rex*, au evoluat în păsările din ziua de azi.

Viața în mlaștinile tropicale din zonele estice ale Africii prezintă multe provocări, care au influențat evoluția abumarkubului. Aceste mlaștini sunt locuri primejdioase. Prădătorii pândesc la fiecare pas, maladiile sunt în floare, căldura poate fi extremă, iar hrana e adesea insuficientă. În acest mediu ostil, merită să fii și tu oarecum ostil, iar abumarkubul e un animal deosebit de agresiv.

Încă de la venirea pe lume, puii luptă instinctiv pentru dominarea cuibului și pentru atenția părinților. Adesea, pot începe să se poarte atât de agresiv, încât unii dintre ei sunt nevoiți să părăsească cuibul pentru a supraviețui, chiar dacă nu sunt pregătiți. Totuși, au șanse de supraviețuire mai mari pe cont propriu decât dacă ar trăi în continuare cu frații lor. Este un exemplu perfect al principiului evoluției „supraviețuiește cel mai puternic”.

Abumarkubul a devenit un vânător formidabil și neînfricat, ceea ce poate constitui un mare avantaj atunci când hrana este limitată. Vânând mai ales noaptea, cutreieră prin umbrele mlaștinii, cu picioarele sale lungi. Labele mari și palmate îl ajută să se deplaseze prin apă și prin iarba înaltă. Apoi stă nemișcat, așteptând cu răbdare ca o masă bună să îi treacă prin fața ochilor, după care se repede să atace. Pești sau păsări pot cădea victime capcanei sale – chiar și pui de crocodil.

Cea mai remarcabilă trăsătură a abumarkubului este ciocul său uriaș, puternic, care măsoară de regulă cam un sfert din dimensiunea întregului corp. Ciocul are un capăt încovoiat, special adaptat ca să își înțepe prada și să o apuce cu putere pentru a o immobiliza. Abumarkubul își folosește ciocul și pentru a săpa în noroiul moale din mlaștină în căutarea dipnoilor și a altor creaturi care își fac veacul în adâncuri. Cu acestea, uriașa pasăre își hrănește puii.

Ca animal teritorial, abumarkubul se folosește de cioc pentru a scoate sunete care aduc cu un bocănit, ca semnal de împerechere sau de avertizare. În loc să se folosească de sirinx (echivalentul laringelui nostru), cum fac alte păsări, abumarkubul clămpănește din cioc pentru a scoate sunetul intimidant, care răsună peste mlaștină.

Această specie este considerată vulnerabilă, populațiile numărând în jur de 5.000–8.000 de exemplare rămase în viață. Principala amenințare pentru abumarkub este reprezentată de pierderea habitatului, zone întregi de mlaștină fiind distruse pentru agricultură. Pasărea este adesea vânată sau capturată de colecționari, iar ouăle sale sunt considerate o sursă de hrană. Nu putem decât să sperăm că un număr însemnat din aceste păsări o să supraviețuiască.

Bizonul american

Formidabilul bizon american, în prezent cel mai mare mamifer din America de Nord, ilustrează, din păcate, o poveste spusă adesea și profund tragică, aceea a omului care aduce un animal în pragul dispariției. Prin definiție, acest lucru provoacă daune uriașe întregului ecosistem.

Bizonul este o ființă incredibilă. Numit uneori și „bufal” (un cuvânt care se crede că vine de la *boeuf*, termenul francezesc pentru „vită”), un bizon adult poate cântări până la 1.100 de kilograme și atinge o înălțime de peste doi metri. Capabil să alerge cu o viteză de aproape 64 de kilometri pe oră, poate și să se întoarcă rapid și să pivoteze, precum și să sară în aer cu tot corpul. De parcă acest lucru nu ar fi suficient de impresionant, capul său mare, pe care masculul îl folosește în lupta pentru împerechere, are un craniu incredibil de gros, împodobit cu două coarne curbate.

Viața în câmp deschis, unde animalele sunt expuse intemperțiilor și frigului iernii, a făcut ca bizonul să își dezvolte două dintre cele mai recognoscibile trăsături: enorma cocoașă din zona umerilor și distinctiva blană mișoasă. Când strămoșii uriașului bizon american de astăzi aveau de înfruntat o ninsoare abundentă și prelungită, cocoașa uriașă, alcătuită aproape integral din mușchi, le permitea să avanseze prin troienele enorme și să ajungă la ierburile ascunse sub ele.

Spre deosebire de alte animale, bizonii nu ard multe calorii pentru a-și menține corpul cald. În loc de asta, au o blană incredibil de grea, menită să-i protejeze de iernile crunte pe care le îndură. Blana cuprinde două straturi. Cel interior este alcătuit din multe fire fine de păr, care rețin aerul și, deci, căldura. Stratul exterior este mai aspru și acționează aproape ca o jachetă, protejând animalul de vânt și de zăpadă. Blana bizonului este atât de eficientă, încât aceste animale sunt adesea văzute acoperite de zăpadă, care însă nu se topește când se așază pe blana lor.

Erbivorele sunt, de regulă, animale foarte mari, iar bizonul nu este o excepție de la regulă. Din moment ce consumă plante direct de la sursă, nu are nevoie să fugărească prada, iar faptul că străbate zone întinse îi permite să mănânce suficient ca să atingă proporții impresionante. Ca toate animalele, bizonul joacă un rol foarte important în ecosistem, păscând ierburile care se găsesc pe câmpii și folosindu-și copitele ca să afâneze solul și excrementele, pe post de îngrășământ. Impactul pe care bizonul îl are asupra mediului său înconjurător a influențat și alte specii care trăiesc alături de el.

Dar nu toate speciile au reușit să trăiască în armonie cu bizonul. În secolul al XIX-lea, coloniștii europeni au măcelărit peste 30 de milioane de bizoni în doar câteva zeci de ani, iar aceasta este o estimare îngăduitoare. Au fost uciși pentru hrană, de plăcere, pentru comerț (în 1871, s-a descoperit că pieile de bizon pot fi folosite în industria pielăriei) și, din păcate, pentru ca nativii americani să fie deposedați de cea mai valoroasă resursă. Drept urmare, bizonul a fost adus în pragul dispariției aproape totale, rămânând doar câteva sute de exemplare din numărul aproximativ de 60 de milioane de dinaintea începerii vânătorii. În prezent, numărul de exemplare din sălbăticie este în continuare foarte mic, de doar 25.000–30.000. Turmele existente au destul de puțini membri, lucru care face ca diversitatea genetică să fie un motiv de îngrijorare pentru supraviețuirea speciei.

Condorul andin

U *Jimitorul condor andin este, fără îndoială, una dintre cele mai spectaculoase și mai impresionante păsări de pe Pământ.*

Cu o anvergură a aripilor de peste trei metri și o greutate impresionantă de aproximativ 13,5 kilograme, condorul andin este cea mai mare pasăre zburătoare din lume și o imagine cu adevărat uluitoare în sălbăticie. Trăind în înalții munți Anzi și de-a lungul Coastei Pacificului, în America de Sud, condorul andin își petrece zilele planând pe deasupra reliefului, în căutare de hrană. Este un animal necrofag, hrănindu-se cu cadavre, care adesea se găsesc greu. Din acest motiv, și-a dezvoltat niște aripi uriașe cu care captează curenții de aer și astfel își conservă energia, ceea ce îi permite să planeze pe o distanță de 160 de kilometri fără a da măcar o dată din aripi, la altitudini de peste 5.000 de metri.

Ai crede că, zburând la asemenea altitudini, condorului i-ar putea fi greu să zărească prada, dar nu este cazul. Asemenea multor păsări răpitoare, condorul andin și-a dezvoltat văzul, care îi permite nu doar să zărească un cadavru de la o distanță de câțiva kilometri, ci și să observe comportamentul altor grupuri de necrofagi care s-ar putea strânge în jurul unui animal mort de curând.

○ altă adaptare utilă, împărtășită cu cazuarul sudic, este capul mic și chel. Cadavrele aflate în stare de putrefacție găzduiesc un număr mare de bacterii, paraziți și viermi, iar un animal cu un asemenea stil de hrănire trebuie să evite îmbolnăvirile. Condorul și-a pierdut penele de pe cap, ceea ce îi permite să se hrănească într-un mod igienic, și, în plus, și-a dezvoltat o toleranță crescută la diverse bacterii. De fapt, ține atât de mult la menținerea curățeniei după o masă, încât a fost observat frecându-și capul de pământ și folosind iarba și pietrele pe post de șervețele. Oamenii ar trebui să-i fie recunoscători condorului andin și obiceiurilor sale alimentare. În calitate de mâncători de stârvuri, acești condori joacă un rol esențial în mediul înconjurător, ocupându-se de cadavrele care altfel ar putea răspândi numeroase boli.

Cum hrana este limitată, condorul andin înfulecă ori de câte ori are ocazia, mâncând până când este atât de greu, încât se ridică anevoie de la sol în zbor. Asta ar putea fi o problemă pentru păsările mai mici, însă dimensiunile impresionante ale condorului și mediul înconjurător slab populat fac să nu aibă prădători naturali, așa că își poate digera masa în liniște.

Deși această pasăre incredibilă a evoluat fără prădători naturali și are o rată mare de supraviețuire, din păcate, nu s-a putut adapta suficient de repede la impactul pe care îl au oamenii asupra sa. Distrugerea habitatului reprezintă o amenințare semnificativă, precum și vânătoarea: condorul este vânat deoarece se crede că pune în pericol animalele domestice, deși nu are gheare, nici un cioc adecvat. Această pasăre magnifică este astăzi considerată o specie vulnerabilă, iar în unele zone este, practic, dispărută. ○ astfel de minune a naturii riscă să dispară pentru totdeauna, de aceea se depun eforturi susținute pentru a proteja cea mai mare pasăre zburătoare din lume.

EDIT 45

Galera portugheză

Această vietate marină a fost denumită după o navă de luptă din secolul al XVIII-lea, deoarece se consideră că arată ca o galera cu toate pânzele sus – dar cealaltă poreclă a sa este „teroarea plutitoare“!

Deși poate semăna cu o meduză, galera portugheză este de fapt un animal colonial numit „sifonofor”, alcătuit din mai multe părți vii. Sifonoforele sunt creaturi extrem de complexe, care își încep viața ca ouă fecundate, dar, pe măsură ce se dezvoltă, încep să se ramifice sau să „înmugurească” în organisme distincte, care formează o colonie. Aceste unități individuale care alcătuiesc colonia sunt numite generic „zooide”. Toate zooidele sunt identice din punct de vedere genetic și niciuna nu poate supraviețui pe cont propriu. În timp, aceste organisme au dezvoltat diverse mijloace de cooperare. Fiecare zooid are câte o „specialitate” și are propriul rol în menținerea animalului în viață: pneumatoforul este plin cu gaze și plutește la suprafața oceanului, gonozooidele și gastrozooidele sunt folosite pentru reproducere și digestie, iar dactilozooidele, la vânătoare și prinderea prăzii.

Galera portugheză nu poate înota pe cont propriu, deoarece nu are mijloacele necesare de a se propulsa prin apă. În schimb, pneumatoforul plin cu gaze menține vietatea la suprafața apei și acționează ca o velă, permițându-i să capteze vântul și să se lase purtată de acesta. Când este amenințată, galera portugheză își poate goli săculețul de aer, scufundându-se în apă, unde este în siguranță.

Galera portugheză este adesea întâlnită în grupuri de 1.000 sau mai mulți indivizi, lăsându-se purtată de curent, în așteptarea prăzii. Tentaculele sale cresc de obicei până la zece metri lungime, unele atingând chiar și 50 de metri. Aceste tentacule sunt foarte veninoase, fiind folosite pentru apărare și vânătoare. Puține animale se hrănesc cu galera portugheză, dar printre cele care o fac se numără peștele-lună și testoasele marine. Tentaculele sale se pot detașa cu ușurință dacă sunt rănite. Chiar și când este eliminat din colonie, un tentacul secționat tot mai poate pricinui o înțepătură dureroasă.

Spre deosebire de alte specii, schimbările climatice produc o mărire a populației de galere portugheze. Creșterea temperaturii oceanului și reducerea nivelurilor de oxigen din apă au creat un mediu propice dezvoltării acestei specii. De fapt, temperaturile oceanice ridicate pot duce la o creștere a numărului de creaturi marine tropicale care eșuează pe plajele din climatele mai reci.

EDITURA PARALELA 45

Ibisul

*D*at fiind aspectul său elegant, regal, nu e de mirare că sacrul ibis era venerat în Egiptul antic.

Toth (zeul egiptean al lunii, al magiei, al înțelepciunii, al cunoașterii și al scrisului) avea cap de ibis. Se credea că aceste păsări maiestuoase, al căror cioc curbat seamănă cu o semilună, sunt întruparea lui Toth pe pământ. Ibișii sunt adesea înfățișați în hieroglifele egiptene, iar aceste păsări erau adesea mumificate și îngropate alături de faraoni.

Specie de păsări cu picioare lungi, ibișii sunt întâlniți frecvent în zonele umede, în regiunile împădurite, dar și pe câmpii și pajiști. Aceste păsări preferă habitatele tropicale și subtropicale și pot fi întâlnite peste tot în lume, în toate regiunile calde, cu excepția insulelor din sudul Pacificului. Ibișii sunt ființe sociabile și călătoresc, se hrănesc și se înmulțesc în stoluri mari, care le oferă protecție în fața prădătorilor. Dar ceea ce îi face cu adevărat unici este forma supremă de adaptare pe care și-au dezvoltat-o.

Toți ibișii au un cioc lung, curbat în jos, precum și picioare lungi, cu degete care îi ajută să își croiască drum prin noroi și apă pentru a-și găsi hrana. Ciocul este special conceput, cu nările situate la bază în loc de vârf, pentru ca pasărea să poată respira în timp ce își caută hrana prin apă.

Dacă acest lucru nu le oferă un avantaj suficient de mare, ciocul are și antene senzoriale, care îi ajută pe ibiși să identifice hrana pe care o găsesc în timp ce merg prin iarba înaltă. Fapt interesant, ciocul puilor este drept la naștere și începe să se curbeze după aproximativ 14 zile, pe măsură ce puiul crește.

Înfățișarea ibișilor variază de la o specie la alta, iar penele au o mare varietate de culori: alb, negru, maro, gri sau chiar roz. Cei mai mulți au capul lipsit de pene și, de regulă, alb sau negru, dar pielea capătă culoarea roșu-aprins în timpul sezonului de împerechere. Coloritul ibișilor este influențat și de obiceiurile lor alimentare, și de habitat. Ca și în cazul păsărilor flamingo, coloritul roz-aprins al ibisului roșu este un rezultat al algelor și al crustaceelor pe care le consumă.

În prezent există 28 de specii, mai multe dintre ele fiind amenințate cu dispariția. De vină este în mare parte distrugerea habitatului, despăduririle în scopuri comerciale și secarea zonelor umede, care le-au distrus căminul. Șase specii au dispărut deja, inclusiv două specii nezburătoare: *Apteribis* din insulele Hawaii și *Xenicibis* din Jamaica, cea din urmă având o formă unică a aripilor, asemănătoare unor băte. Dacă nu vom avea grijă de habitatul lor, vom asista la dispariția și mai multor specii de ibis.

Maimuța-păianjen

Studiile indică faptul că maimuța-păianjen este una dintre cele mai inteligente maimuțe din America de Nord și de Sud.

Maimuțele-păianjen și-au dezvoltat multe forme de adaptare la viața arbicolă (trăiesc în copaci). Mai întâi, membrele anterioare au evoluat, ajungând să funcționeze, practic, ca niște cârlige. Degetele mari au dispărut în mare parte, iar celelalte degete lungi sunt înguste și curbate. Împreună cu brațele foarte lungi, această formă de adaptare le-a înzestrat cu o agilitate extraordinară printre ramurile copacilor.

În plus, coada a evoluat într-un al cincilea membru prehensil (poate prinde obiecte). În timp, coada a căpătat un vârf mobil, care se poate înfășura cu ușurință de crengile sau de trunchiurile copacilor. Acesta este lipsit de păr și are o suprafață crestată și zimțată, care îi permite maimuței să apuce crengile foarte strâns.

Maimuța-păianjen este extrem de inteligentă, având un creier masiv, care e posibil să se fi dezvoltat atât de mult – parțial – datorită tipului de hrană. Aceste maimuțe se hrănesc cu o mare varietate de fructe, nuci și fructe de pădure, dintre care multe se coc în diverse perioade ale anului și în diferite regiuni ale teritoriului lor. Așadar, maimuțele trebuie să își poată aminti unde crește fiecare sursă de hrană și când poate fi mâncată, lucru pentru care au nevoie de o mare capacitate cerebrală.

Ca primate, maimuțele-păianjen sunt organizate în sisteme sociale foarte complexe și scot niște sunete neobișnuite, cunoscute drept „scâncete”, care le ajută să se găsească și să se identifice unele pe altele. Sunt longevive, cu o durată a vieții de 25 de ani sau chiar mai mult (mai ales în captivitate). Toate acestea au făcut ca creierul lor să se dezvolte mai mult comparativ cu al altor specii similare, cum ar fi maimuța urlătoare.

Maimuța-păianjen, întâlnită în pădurile nord-amazoniene din Ecuador, Peru și Brazilia, este în prezent într-un mare pericol din cauza defrișărilor, care îi distrug habitatul, maimuța-păianjen cu burta albă fiind o specie pe cale de dispariție. În ultimii aproximativ 40 de ani, numărul de exemplare a fost redus la jumătate. Copacii pe care maimuțele-păianjen îi numesc „acasă” sunt distruși cu o viteză înspăimântătoare. Maimuțele sunt și vâdate pentru carnea lor și, din păcate, sunt folosite în număr mare în cercetarea medicală. Un asemenea animal frumos și unic merită să fie protejat, așa cum merită întreaga natură.

Narvalul

Unicornii există cu adevărat și sunt mai fascinanti și mai frumoși decât orice creatură asemănătoare unui cal pe care am putea-o găsi în basme. Doar că, în realitate, sunt o specie de balenă.

În multe privințe, narvalul este o balenă destul de tipică. Are o lungime medie, aproximativ 5,5 metri, și trăiește în apele înghețate ale Oceanului Arctic. O adaptare remarcabilă a narvalului este aceea că nu posedă înotătoare dorsală (înotătoarea ascuțită de pe spate, cum putem vedea la delfini). Asta din cauza mediului său de viață. Se crede că această înotătoare a fost „pierdută” pentru ca narvalul să poată înota mai ușor pe sub banchizele mari, precum și pentru a evita pierderea căldurii corporale.

Cea mai remarcabilă trăsătură a sa rămâne însă cornul. Acest corn, sau dinte, este de fapt un canin modificat. Crește din partea superioară stângă a fălcii, trece prin buza de sus a animalului și se continuă într-o formă de spirală, ajungând, într-un final, să atingă aproximativ trei metri lungime. Există situații când narvalului îi cresc două coarne, care pot avea o formă de „V”, dar acestea sunt cazuri foarte rare.

Nu se știe exact de ce și-a dezvoltat narvalul acest corn, dar, dacă vreți să știți la ce îi servește, răspunsul scurt ar fi „la foarte multe”. Analize detaliate arată că este un organ incredibil de sensibil, plin cu milioane de celule nervoase și acoperit cu mici

orificii prin care poate intra apa mării. Asta face ca narvalul să fie foarte sensibil la mediul înconjurător, permițându-i să aproximeze temperatura și concentrația de sare din apa în care înoată. Poate ajuta și la localizarea hranei.

Pe vremuri se credea că acest corn e folosit la etalare și pentru ca narvalii să își manifeste agresiunea unul față de celălalt. Însă au fost surprinși frecându-și cornul unui de alții, și de atunci se crede că acest gest caracteristic este un mod de comunicare.

Cornul are, fără îndoială, multe întrebuințări, inclusiv în ceea ce privește vânătoarea și săpatul găurilor în gheață. Totuși, oricare ar fi scopul său, nu este crucial pentru supraviețuirea narvalului, fiindcă femelele, de regulă, nu au corn. Explicația general acceptată este că acest corn reprezintă o caracteristică sexuală secundară, similară cu coarnele cerbului.

Din păcate, statutul de conservare al acestor animale frumoase este unul îngrijorător. Sunt amenințate de schimbările climatice și de reducerea cantității de gheață de pe mare, de producția de țigete și de benzină și de poluarea fonică și chimică.

Despre artist

Prin această carte, William Spring revine la pasiunea sa pentru ilustrația naturalistă, călăuzit de filozofia că nimic din natură nu este lipsit de frumusețe. Spring și-a început cariera drept caricaturist pentru ziare și reviste și a lucrat, de asemenea, ca ilustrator arheologic. A scris și a ilustrat peste douăsprezece cărți pentru copii sub pseudonimul Alborozo. William Spring locuiește în Anglia.

Câteva cuvinte din partea artistului

În timp ce lucrăm la această carte, am început să-mi pierd vederea la un ochi. Dincolo de dificultățile evidente pe care mi le-a pricinuit ca artist, această experiență m-a făcut să conștientizez și mai mult mesajul acestei cărți, și anume că fiecare ființă vie de pe planetă este frumoasă, iar privilegiul de a o contempla, de a o vedea pentru ceea ce este și pentru ceea ce reprezintă este cu adevărat o minune. Absolut fiecare formă de viață, oricât de mică, este rezultatul unei linii neîntrerupte de supraviețuire și evoluție ce se întinde pe parcursul a miliarde de ani. Este de datoria noastră să o ocrotim și să o prețuim. Fără ea, nici noi nu am putea supraviețui.